

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
Національний лісотехнічний університет України**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор НЛТУ України

Володимир ЗАГОРСЬКИЙ

Наказ від 23 березня 2022 року № 61

ПРОГРАМА

**ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ БАКАЛАВРІВ І
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ
ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»**

Спеціальність 022 «Дизайн»

**Схвалено Приймальною комісією НЛТУ України
22.03.2022 р., протокол № 3**

Львів-2022

ЗМІСТ

1. Історія мистецтва та архітектури;
2. Основи композиції;
3. Кольорознавство.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Програма **фахового вступного випробування і додаткового вступного випробування** для вступників, які вступають на основі ступеня бакалавра здобутого за **іншою спеціальністю**, містить питання з нормативних та професійно-орієнтованих дисциплін, які випускники слухали під час навчання при здобутті ступеня бакалавра.

Додаткове вступне випробування проводиться у вигляді фахового випробування з нормативних та професійно-орієнтованих дисциплін відповідної спеціальності у формі тестування. Тестове завдання складається з **10 питань першого рівня** складності. Кожне питання оцінюється трьома балами. Абітурієнт вважається **допущеним** до основного фахового вступного випробування, якщо отримав не менше 50% балів. Тривалість тестування – 0,5 год.

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Тестове завдання складається з 30 питань трьох рівнів складності (по 10 питань кожного рівня), які оцінюються за 100-бальною шкалою. Кожне питання першого рівня оцінюється 2,5 балами, другого – 3,5 балами, третього – 4 балами. Із запропонованих відповідей на кожне питання необхідно вибрати номер правильної відповіді і внести її у талон відповідей. Тривалість тестування – 1,5 години.

Вступник вважається **допущеним до конкурсу**, якщо отримав позитивну оцінку, а саме – не нижче 124 бали за шкалою оцінювання від 100 до 200 балів.

ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Загальні відомості про мистецтва та архітектуру.

Походження мистецтва. Художня творчість. Уява, асоціативність мислення. Творча особистість.

Художній образ – мова мистецтва. Творення художнього образу.

Основні види, жанри та засоби виразності в мистецтві. Історичні тенденції, традиції та новаторство у мистецтві. Категорії мистецтва.

Образотворче мистецтво. Декоративно-ужиткове мистецтво. Народне мистецтво.

Архітектура та її компоненти. Художній образ й національне в архітектурі. Різновиди та типи споруд.

ІСТОРІЯ СВІТОВОГО МИСТЕЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Мистецтво первісно-родового суспільства та Стародавнього світу. Закономірності розвитку. Періодизація світового мистецтва. Архітектура, скульптура країн Стародавнього Сходу. Культура, архітектура, мистецтво Стародавнього Єгипту. Піраміди, скульптури. Канони у зображенні людини.

Мистецтво античного світу. Розвиток мистецтва античної Греції та Риму. Архітектурні ордери Стародавньої Греції. Грецький храм. Творчість Мирона, Фідія, Поліклета. Мистецтво епохи еллінізму. Пергамський вівтар, Венера Мілоська, Ніка Самофракійська, Лаокоон. Формування культури та мистецтва Стародавнього Риму. Архітектура, скульптура у Римській Імперії.

Ранньохристиянське мистецтво. Візантія. Основні типи в архітектурі: базилікальний, хрестово-купольний. Храм Св. Софії. Ікона.

Романське та готичне мистецтво. Суть стилів. Основні види архітектури.

Мистецтво епохи Відродження. Проторенесанс. Гуманізм. Ранній Ренесанс. Мазаччо, Донателло, Брунеллескі та ін. Творчість Ботічеллі.

Мистецтво Високого Відродження в Італії (1500-1530). Творчість Леонардо да Вінчі, Рафаеля, Мікеланджело. Ренесанс у Європі.

Мистецтво Західної Європи 17 ст. Виникнення стилю «бароко» (Італія, Франція). Творчість Берніні. Декоративно-прикладне мистецтво: фарфор у Європі, художнє скло (Богемія), гобелени, шпалери, одяг, меблі.

Нідерланди. Фламандська школа. Творчість П.Рубенса, Ван Дейка.

Голландія. Бюргерство. Живописні жанри. Творчість Рембрандта.

Стиль «рококо». Стиль «Людовіка XV» у Франції. Творчість Буше.

«Класицизм». Ознаки стилю. Франція – стиль «Людовіка XVI». Англія – георгіанський стиль. Творчість Пуссена. Архітектура класицизму. Зв'язок з античністю. Нові принципи планування міст, типи будівель – планування та

архітектурні деталі. Образотворче мистецтво у Західній Європі 17-18 ст. Класицизм у Франції. Живописні жанри. Порцелянові мануфактури.

Стиль «ампір». Архітектура виразник стилю. Палацові споруди. Мотиви декорування. Естетичні принципи – гармонія, чіткість, міра.

Академізм, романтизм, реалізм – напрямки мистецтва 19 ст. Академізм – обмеження творчої свободи, орієнтація на античну естетику. Романтизм – заперечення міщанської культури, інтерес до народних традицій. Роль символізму. Твори Прудона, Жеріко, Делакруа.

Реалізм в мистецтві Англії. Французькі художники: Мілле, Курбе, Домьє. Представники «Барбізонської школи».

Імпресіонізм. Новий напрямок у європейському мистецтві (кінець 19-початок 20 ст.). Творчість Мане, Ренуара, Дега. Скульптура Родена.

Постімпресіонізм. Творчість Ван Гога, Гогена. Експресіоністи.

Архітектура 20 ст. Реакція на еkleктизм. Нові принципи планування, єдиність з художнім та символічним задумом. Ван дер Вельде, Ле Корбюзьє.

Художній авангард середини 20 ст. Кубізм, абстракціонізм, сюрреалізм, дадаїзм. Теоретичне обґрунтування мистецьких новацій.

Новітні течії мистецтва 20-21 ст. Види мистецтва: поп-арт, оп-арт, абстрактний експресіонізм, боді-арт, мінімалізм та ін. «Масова культура».

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Мистецтво дохристиянських часів. Трипільська культура. Північне Причорномор'я. Мистецтво Скіфів. «Товста» могила. Давньослов'янські храми та ідоли. Збруцький ідол «Світовид».

Архітектура та образотворче мистецтво Київської Русі. Візантизм. Вплив Західної Європи. Художні ремесла. Основні типи сакральних будівель. Софія Київська. Архітектура та мистецтво в Галицько-Волинському князівстві. Ротонди на Україні. Іконопис, відхід від візантійських традицій. Іконописець Аліпій. Фрески, мозаїки. Ремесла, ювелірне мистецтво.

Мистецтво України 14-16 ст. Будівництво міст. Фортеці і замки в Кам'янець-Подільському, Луцьку, Хотині, Меджибіжі. Оборонні церкви. Стінопис. Українська ікона. Богородиця з Красова. Літописні мініатюри. Радзивіллівське Євангеліє. Прикладне мистецтво.

Ренесанс в Україні (друга половина 16 – перша половина 17 ст.). Львівське братство. Львівська Ставропігія. Мистецтво та архітектура. Книгодрукування. Новий іконопис. Федір Сенькович. Мініатюра та графіка.

Українське бароко. Особливості стилю. Церковне і світське будівництво доби І. Мазепи. Творчість Й. Шеделя. Собор Юра у Львові. Художники 17 ст.: І. Руткович, М. Петрахович. Нові жанри живопису. Українська графіка.

Класицизм в архітектурі. Нові принципи в містобудівництві. Перебудова Києва (архітектор А. Мелонський). Палати: К. Розумовського в Почепі, Батурині, Лялині на Чернігівщині. Дерев'яне монументальне будівництво.

Романтизм у мистецтві 19 ст. Еклектизм (історизм). Петербурзька Академія мистецтв. Художники Д. Левицький, В. Тропінін, А. Мокрицький.

Творчість Т.Шевченка. Віхи творчості. Серія «Мальовнича Україна». Графічні твори. Послідовники – К. Трутовський, М. Ярошенко, М. Пимоненко.

Модерн в Україні. Архітектура модерну у Києві. Особливості стилю сецесія на західноукраїнських землях. Творчість архітектора І. Левинського, художників І. Труша, М. Мурашка. «Товариство для розвою руської штуки».

Український авангард початку 20 ст. Творчість М. Бойчука та «Бойчукізм». Українська академія мистецтв. Графіка Г. Нарбута. Мистецькі об'єднання – «Гурток діячів українського мистецтва» (1922), АНУМ (1930). Митці Західної України – А. Монастирський, О. Новаківський, О. Кульчицька, та ін. Українські митці закордоном – С. Гординський, О. Архипенко, М. Левицький.

Мистецтво та архітектура України 20 ст. Денаціоналізація мистецтва України. Відбудова Хрещатику у Києві (архітектор В. Заболотний). Творчість М. Глуценка, Т. Яблонської, В. Севери.

Художня творчість в Україні в умовах державної незалежності. Відродження традицій. Вхідження в світову культуру.

Архітектура та мистецтво Львова. Львів – мистецька перлина України. Відомі сучасні художники. Пам'ятники Львова.

Рекомендована література:

Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. / Передмова проф. В.Скотного. Ч.1. Львів: Світ, 2003. 256 с.

Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. / Передмова проф. В.Скотного. Ч.2. Львів: Світ, 2004. 268 с.

Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. / Передмова проф. В.Скотного. Ч.3. Львів: Світ, 2005. 268 с.

Культурологія. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібн., за ред. М. Заковича. Київ: Знання, 2006. 567 с.

Шлимкевич С.Л. Історія мистецтва в іменах та фактах: Навч. посібн. Львів, 2011. 194 с.

Шлимкевич С.Л. Основи мистецтвознавства: Навч. посібн. Львів: РВВ НЛТУ України, 2014. 141 с.

«ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ»

Загальні положення композиції.

Композиція як засіб розкриття художнього змісту, будови творів мистецтва та предметно-просторового середовища. Композиція в історичних стилях. Основні категорії композиції: площинна, об'ємна, глибинно-просторова. Типи композицій, композиційні засоби, властивості і якості композиції, її закономірності.

Площинні безосередкові і осередкові композиції.

Графічні засоби композиції: точка, лінія, пляма, колір, фактура. Лінія, типи ліній, властивості і якості лінії. Пляма, її положення в просторі, види плям, властивості і якості плями.

Відкриті площинні композиції. Рапорт, будова рапорту. Ритмічний стрій в рапорті, види ритмічного строю.

Орнамент як площинна композиція, його види за класифікаційними ознаками. Види площинного орнаменту: стрічковий, замкнутий, сітчастий.

Ритм в композиції. Метричний і ритмічний ряд. Види ритмічного руху.

Стилізація форми в композиції. Поняття асоціації як творчого переосмислення реального. Інтерпретація, узагальнення, спрощення, геометризація форми на площині.

Контраст і нюанс в композиції. Види контрасту. Поняття домінанти і акценту в композиції. Нюансне відношення між подібними формами і якостями об'єктів.

Тон в композиції. Основні напрямки побудови трьохтонових композицій. Емоційна виразність ахроматичних композицій.

Об'ємно-просторова композиція.

Архітектоніка, зміст, форма і якість архітектонічних об'єктів. Форма – будова і характеристика зовнішнього виду. Глибинно-просторова структура та її складові.

Об'ємна форма, її геометричні види і властивості. Цілісність форми і умови її досягнення. Підпорядкованість елементів і композиційна єдність композиції.

Пропорції і пропорціонування. Види пропорцій: арифметична, геометрична і гармонійна. Золотий поділ і природні принципи формоутворення.

Масштаб і масштабність. Масштабні закономірності і масштабні зв'язки.

Комбінаторика формоутворення. Способи комбінаторних з'єднань типоелементів. Похідні кристалічні типи регулярних многогранників-поліедрів.

Симетрія і асиметрія в композиції. Фізичні властивості симетрії і асиметрії. Рівновага в симетрії: геометрична, фізична, зорова. Дзеркальна симетрія, осьова, гвинтова.

Статика і динаміка їх характерні особливості. Статичні лінії, форми, об'єми. Умови дотримання статичності. Динаміка як властивість і якість форми. Динамічні лінії, форми, об'єми.

Рекомендована література:

Губаль Б. Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір: Навчальний посібник. Тернопіль: ПЦ Матвей, 2011. 240 с.

Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: Навч. методичн. посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.

Яковлев М.І. Композиція + геометрія. Київ: Каравелла, 2007. 240 с.

«КОЛЬОРОЗНАВСТВО»

Загальні питання кольорознавства.

Роль кольору в життєдіяльності людини. Значення кольорового зору. Форма і колір. Колір – як один з важливих художніх засобів для створення творів мистецтва. Взаємозв'язок кольору і світла. Фізичні основи вчення про колір. Природа світла, спектральний склад світла та кольору. Основні джерела світла.

Основні властивості кольору. Насичені і ненасичені кольори. Послаблення кольору, його щільність. Кольоровий тон. Кольори спектру, система Ньютона, кольорове коло, зміна кольорів при зміні спектрального складу освітлення. Зміна кольорів на відстані. Повітряна перспектива.

Змішування кольорів. Способи змішування кольорів в живописі. Оптичне змішування кольорів та його виконання. Повне і неповне змішування. Лесування, фактурний живопис. Вплив фактури на кольорову насиченість поверхні. Змішування хроматичних кольорів з білою та чорною фарбами. Куля Рунге. Змішування по інтервалах. Тональна та кольорова фактура, кольорова пам'ять та трансформація. Оптична та емоційна дія кольору.

Фізіологічний вплив кольору. Будова ока. Денне та вечірнє бачення. Адаптація. Зміна кольору від інтенсивності освітлення. Вплив кольору на роботу ока. Фізіологічна природа кольорового бачення. Виступаючі та відступаючі кольори. Просторові особливості кольору (рельєфність). Іррадіація. Фізіологічний вплив кольору.

Основи сприйняття кольорів. Колориметрія. Колір в природі та на картині. Колір і форма. Вага кольору. Обмежена та широка палітра. Визначення кольорів предметів в просторі (плінер, інтер'єр). Контрастні групи. Поділ кольорів на сильні та слабкі. Основні характерні ознаки хроматичних кольорів. Кольорове коло Іттена, його типи контрасту.

Гармонія кольорів. Гармонійні та негармонійні поєднання. Історія виникнення та розвитку кольорів. Колір середньовіччя. Колір в період ренесансу. Імпресіонізм, пуантелізм. Теорії про колір: Ньютона, Гьоте, Рунге. Рефлекс. Колористична єдності. Теорія Іттона. Гармонійні варіації. Варіації кольору та форми. Колорит, тон, тональність, домінанта, вальор, локальний колір. Типи і види колориту.

Психологічна дія кольору. Оптична і емоційна дія кольору. Дія кольору, його характеристика. Вплив кольору на темперамент людини. Споглядання. Дія кольорів на відстані. Психологічне сприйняття кольорів. Кольорові групи. Кольорова символіка. Асоціації, асоціативність кольору.

Рекомендована література:

Мигаль С.П., Татіївський П.М., Савін В.М., Кузуб І.В. Колір в предметному середовищі: Навчальний посібник. Київ: ДАКККіМ, 2004. 104 с.

Печенюк Т. Кольорознавство [Текст]: [підручник]. Київ: Граніт-Т, 2009. 192 с.

Прищенко С.В. Кольорознавство [Текст]: навч. посіб. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.

Иттен И. Искусство цвета [Текст]: переводное издание. 3-е изд. Москва: Изд. Д. Аронов, 2004. 96 с.